

ACCEPȚIUNI ALE CONCEPTULUI DE RISC ÎN ACTIVITATEA DE ANTREPRENORIAL

*Conf. univ. dr. Neli MUNTEAN, ASEM,
Dr. Iulian MUNTEAN, UASM*

Orice întreprindere ce tinde să se înscrie în exigențele economiei de piață, indiferent de profilul de activitate, forma juridică, dimensiunea și spațiul socioeconomic în care activează, este nevoită să se adapteze permanent la situațiile riscante, care pot apărea atât în activitatea curentă, cât și în cea de perspectivă.

Astfel, problema evaluării și managementului riscurilor are o importanță semnificativă în domeniul teoriei și practicii manageriale, planificării și controlului intern al întreprinderii.

Studiul diverselor abordări ale noțiunii „risc” se caracterizează printr-o varietate destul de mare a definițiilor cu caracter teoretic și aplicativ. Fără o înțelegere justificată a esenței riscului, este imposibil a formula unele recomandări de analiză și evidență a acestuia în activitatea de antreprenoriat.

În prezenta lucrare, este elaborat, aprobat și propus spre utilizare un nou concept al noțiunii de risc în activitatea de antreprenoriat, generat de intenția de a majora eficacitatea întregului proces în domeniu. Prezența acestor aspecte ale investigației științifice atribuie articolului originalitate și actualitate.

Cuvinte-cheie: risc în activitatea de antreprenoriat, metode de evaluare a riscurilor, profit, pierderi, pericol.

JEL: O17, B5, M410

Introducere. Noțiunea de risc, în activitatea economică, există încă din cele mai vechi timpuri. Posibil că ea este martor al activității conștiente a omului. Anume, din acest motiv, în orice limbă, ea constituie noțiunea inițială a vorbirii cotidiene, care se utilizează zilnic, în cele mai diverse situații și față de cele mai diverse fenomene, cu mici nuanțe referitoare la conținutul ei.

Scopul și obiectivele articolului constau în generalizarea principiilor teoretice, evidențierea și gruparea celor mai reușite abordări și definiții cu privire la noțiunea „risc”, argumentarea conținutului economic al unei asemenea categorii, precum „riscul în activitatea de antreprenoriat”.

În procesul cercetării, s-au aplicat metoda universală a dialecticii și procedeele acesteia: inducția și deducția, analiza și sinteza, abstracția științifică, analogia, corelarea, precum și metodele economico-matematice, economico-statistice și cele ale analizei economice de prelucrare a informației: compararea, gruparea etc. Drept bază teoretică și metodologică de cercetare au servit lucrările fundamentale ale savanților din Republica Moldova, România, S.U.A.,

CONCEPTS OF RISK IN ENTREPRENEURIAL ACTIVITY

*Assoc. Prof., PhD Neli MUNTEAN, ASEM
PhD Iulian MUNTEAN, SAUM*

Every enterprise tending to meet the demands of the market economy, irrespective of the activity profile, legal form, dimension and socio-economic space where it operates, has to adapt all the time to the risky situations likely to appear both in the current activity, and in the perspective one.

Thus, the problem of the risks evaluation and management has a significant importance in the field of the management theory and practice, internal planning and control of the enterprise.

The study of different approaches regarding the “risk” concept is characterised by a large variety of theoretical and applicative definitions. It is impossible to formulate some recommendations of risk analysis or/and assessment in entrepreneurial activity without knowing the justified essence of risk concept.

In the work hereby, a new concept of risk in entrepreneurial activity has been elaborated, approved and proposed for use, generated by the intent to increase the efficacy of the whole process in the field. The presence of these aspects of scientific investigation gives the article originality and update.

Key words: risk in the entrepreneurial activity, method of evaluating the risks, profit, losses, danger.

JEL: O17, B5, M410.

Introduction. The term risk has existed since ancient times in the economic activity. Possibly, it is the witness of the conscious human activity. From this very reason, it is the starting notion in any daily language, used in the most diverse situations and against the most varied phenomena, with small scents related to its content.

The goal and objectives of the article consist in generalizing theoretical principles, emphasizing and grouping the most successful approaches and definitions of the term „risk”, arguing the economic content of such a category as „the risk in entrepreneurial activity”.

During the research, the universal method of dialectics has been used, along with its principles: induction and deduction, analysis and synthesis, scientific abstraction, analogy, correlation, as well as the economic-mathematical, economic-statistical methods and those of economic analysis for information procession: comparison, grouping, etc. The theoretical and methodological basis of research are the primary works of the scientists from Moldova, Romania, USA, the CIS states, as well as from other states, normative and legislative acts of Moldova (the law of accountancy, National Standards of

statele C.S.I. și din alte țări, actele normative și legislative ale Republicii Moldova (Legea contabilității, Standardele Naționale de Contabilitate (S.N.C.), Codul civil etc.), Standardele Internaționale de Raportare Financiară (S.I.R.F.) etc.

1. Tratări privind noțiunea de risc

Experiența istorică arată că riscul neobținerii rezultatelor scontate a început să se manifeste, îndeosebi, în perioada apariției relațiilor marfă-bani, a concurenței participanților la circuitul economic. De aceea, odată cu dezvoltarea relațiilor capitaliste, apar și diverse teorii cu privire la risc, clasicii teoriei economice manifestând o atenție semnificativă cercetării problemelor aferente riscului în activitatea de antreprenariat.

Analizând literatura de specialitate consacrată riscurilor în activitatea economică [9, 13, 14, 15, 31, 33], constatăm că nu există o părere unică referitoare la noțiunea de risc. Aceasta se explică, în special, prin aspectul multilateral al acestui fenomen mai puțin accentuat până în prezent de legislația economică națională cu privire la activitatea de antreprenariat [1-8; 36, 37]. În plus, riscurile reprezintă un fenomen complex, care posedă o mulțime de principii contradictorii, uneori, chiar incompatibile. Aceasta oferă posibilitatea existenței diferitelor tratări privind noțiunea de risc sub diverse aspecte.

Noțiunea de risc este utilizată în diverse științe. În fiecare din ele, studiul riscului derivă din obiectul cercetării științei în cauză și se bazează pe metodele și tratările proprii. În continuare, vom examina unele abordări, definiții și tratări ale noțiunii de risc în limita unui concept concret asupra acestei probleme.

În dicționarul lui Webster, riscul este definit drept „pericolul unei pierderi sau daune materiale”. Deci, riscul se referă la posibilitatea apariției unei anumite situații nefavorabile [34].

Un interes anumit îl provoacă tratarea riscului în dicționarul explicativ al limbii vii al lui Dall: „a risca înseamnă a porni într-un noroc, la o afacere nesigură, ... a acționa curajos, cu ingeniozitate, sperând la noroc” [35]. Adică, a risca înseamnă a face ceva fără calcule, fără evaluare. Însă, trebuie menționat că evaluarea riscului este menită a nu lichida riscul, ci a-l optimiza pentru îndeplinirea sarcinii primordiale a activității de antreprenariat. Este interesant că riscul se menționează ca un satelit al spiritului întreprinzător, ceea ce este just.

Teoria riscului în activitatea de antreprenariat a luat naștere în țările cu economie de piață dezvoltată. P. Hizrici menționa că „noțiunea de risc în activitatea de antreprenariat s-a răspândit în sec. XVII, atunci când „antreprenor” a fost numită persoana ce a încheiat contract cu statul în vederea îndeplinirii unei munci sau servicii” [31 p.39]. Cu toate acestea, cel mai activ au început să fie studiate diferite aspecte ale riscului la sfârșitul sec. XIX – începutul sec. XX. Au apărut o serie de teorii, elaborate pe principiul responsabilității obiective pentru contribuire („riscul

Accountancy (S.N.C.), the civil code, etc.), International Standards of Financial Reporting (S.I.R.F.), etc.

1. Different definitions regarding the term risk

In historic experience shows the risk of non-obtaining the expected results started appearing along with the goods-money relations, the competition of the participants in the economic circuit. That is why once the capitalist relations develop, different risk theories start coming out, the economic theory classics proving significant research to the risk-related problems in the entrepreneurial activity.

Having analysed the specialized literature dedicated to the economic activity risks [9, 13, 14, 15, 31, 33], we can conclude there is not just one single opinion regarding the term risk. It can be explained, especially, by the multilateral aspect of this phenomenon, which is not so emphasized in the national economic legislation related to entrepreneurial activity [1-8; 36, 37]. Besides, the risks are a complex phenomenon with varied contradictory principles, sometimes even not compatible. As a result, the term risk acquires different definitions, under different aspects.

The term risk is used in various sciences. Each of these studies the term risk from the perspective of the object of research, based on own methods and definitions. Hereinafter, we shall examine a few of the approaches, definitions and meanings of the term risk within limits of a concrete concept about this problem.

According to Webster's dictionary, the risk is described as “the danger of a material loss or damage”. So, the risk refers to the possibility of unfavourable situation to appear [34].

Special interest is given to the definition of the term risk in Dall's live explanatory dictionary: “to risk means start by fortune an unsure business, act courageously, with skill, hoping for luck” [35]. More exactly, to risk means to do smth without having calculated, without evaluation. It should be noted though that the risk evaluation is not meant to liquidate the risk, but to improve it for the primary task of the entrepreneurial activity. It is interesting that the risk is mentioned as a satellite of the entrepreneurial spirit, which is a right thing.

The risk theory in entrepreneurial activity was born in the countries with a developed market economy. P. Hizrici was saying that “the term risk in entrepreneurial activity spread over in the XVIIth century, when “entrepreneur” was named that person who signed a contract with the state for a service or labour” [31 p.39]. Nevertheless, definitions of the risk started being studied under different aspects in late XIXth – early XXth centuries. A number of theories appeared, elaborated on the principle of objective responsibility for contribution (“integral risk”, “the risk of usual actions”, “the theory of the professional risk”, etc.)

integral”, „riscul acțiunilor neobișnuite”, „teoria riscului profesional” etc.)

În literatura economică contemporană, se evidențiază două teorii ale riscului – *clasică și neoclasică*.

Conform *teoriei clasice*, ai cărei reprezentanți de vază sunt John Stuart Mill și Senior, în structura profitului antreprenorului, se evidențiază un procent din capitalul investit, salariul capitalistului și plata pentru risc (ca despăgubire pentru riscul posibil legat de activitatea de antreprenariat). O astfel de abordare unilaterală a riscului a cauzat o critică dură din partea economiștilor. Generalizând părerile expuse în teoria clasică, putem menționa că riscul se identifică cu probabilitatea de a suporta pierderi și pagube materiale sau cu speranța matematică a pierderilor, care poate apărea ca rezultat al realizării deciziei și strategiei alese [31 p.62].

Teoria neoclasică a fost elaborată, în anii 20-30 ai secolului XX, de către economiștii A. Marshall și A. Pigou. Adepții acestei teorii consideră că, întreprinderea, care își desfășoară activitatea în condiții de incertitudine, trebuie să țină cont de două elemente: mărimea profitului așteptat și mărimea abaterilor lui posibile. Comportamentul antreprenorului, conform acestei teorii, se identifică cu concepția profitului maximal. Acest fapt presupune că dacă, de exemplu, este necesar să se aleagă între două proiecte investiționale, care aduc același profit, se alege acel proiect în care variațiile profitului sunt mai mici. Din teoria neoclasică a riscului, rezultă că profitul garantat are o valoare mai mare decât profitul așteptat în aceeași mărime, dar afectat de posibile variații. Completând teoria neoclasică, John M. Keynes și-a îndreptat atenția spre noțiunea „înclinație spre risc”, adică luarea în considerare a factorului de satisfacție în urma apelării la risc, ceea ce sugerează următoarea concluzie: pentru așteptarea unui profit mare, antreprenorul poate să recurgă la risc [22, p.120].

Astfel, teoria neoclasică identifică riscul cu posibilitatea abaterii de la scopul propus. Deci, conform teoriei neoclase, antreprenorul, activând în condiții de incertitudine, obține profit care este considerat o variabilă neconstantă și, la încheierea unui contract, se conduce de două criterii:

- a) mărimea profitului preconizat;
- b) mărimea abaterilor de la profitul perioadei anterioare.

O asemenea tratare identifică, în final, anumite abordări metodologice, care permit a analiza activitatea agenților economici și a determina regulile și criteriile de care se conduc antreprenorii și managerii în realizarea activității de antreprenariat, în alegerea și luarea deciziilor corecte pentru fiecare situație creată.

Este necesar să se sublinieze caracterul condițional în delimitarea abordărilor școlii clasice și neoclasicilor. Dacă, în primul caz, orientarea presupune pericolul de a suporta pierderi ca urmare a devierii de la scopul propus, în cel de-al doilea, esența

There are two risk theories in contemporary economic literature – *classic* and *neoclassic*.

According to *the classic theory*, the main representatives of which are John Stuart Mill and Senior, the structure of the entrepreneurial profit includes one percent of the invested capital, the salary of the capitalism and the risk payment (as compensation for the risk likely linked to the entrepreneurial activity). Such a unilateral approach of the risk caused the economists' harsh critique. By generalizing the opinions expressed in the classic theory, it can be said that the risk is identified with the probability of suffering material loss or damages, or with the mathematical expectation of the loss, likely to appear as a result of the decision and strategy selected. [31 p.62].

The neoclassic theory was elaborated in the 20es-30ies of the XXth century by the economists A. Marchall and A. Pigou. These theory scholars think that the enterprise activating in uncertain conditions should take into consideration two elements: the amount of the expected profit and the amount of its possible deviations. The entrepreneur's behavior, according to this theory, is identified with the concept of the maximal profit. It implies that if, for example, they need to select amongst two investment projects leading to the same profit, and they would choose the one that has less profit variations. In line with the neoclassic risk theory, the guaranteed profit has a higher value than the profit expected in the same amount, but cornered by possible variations. By completing the neoclassic theory, John M. Keynes drew his attention towards the term „inclination towards risk”, meaning taking into consideration the satisfaction factor as a result of calling for the risk, which implies the following conclusion: to gain a big profit, the entrepreneur is likely to risk [22, p.120].

Thus, the neoclassic theory identifies the risk with the possibility of deviation from the proposed objective. Therefore, according to this theory, the entrepreneur that activates in uncertain conditions is obtaining profit, which is considered an unstable variable, and, when signing a contract, it leads to two criteria:

- a) the amount of the planned profit;
- b) the amount of the deviations from the profit of the last period.

Such an approach identifies, in the end, certain methodological approaches, which allow analyzing the activity of the economic agents and determining the rules and criteria that the entrepreneurs and managers follow in their activity of entrepreneurship, in selecting and taking correct decisions in each of the created situations.

It is necessary to emphasize the conditional character while delimitating the approaches of the classic school, and the neoclassic one. If in the first case, the orientation implies the danger of suffering loss as a result of the deviations from the planned objective, in the second case, their essence is the

reprezintă realizarea scopului, iar înregistrarea pierderii este cauza devierii de la scopul propus.

Fără o înțelegere justificată a esenței riscului este imposibil a face unele recomandări de analiză și evidență a acestuia în activitatea de antreprenoriat. De aceea, în continuare, vom încerca să selectăm și să clasificăm cele mai reușite abordări, definiții și noțiuni existente cu privire la risc, în funcție de conținutul acestora, în 3 grupe mari (vezi tabelul 1.1).

objective, and the loss is the cause of the deviation from the planned objective.

Without a justified understanding of the risk essence, it is impossible to make recommendations for its analysis and registration record in the entrepreneurial activity. That is why, hereinafter, we will try to select and classify the most successful existing risk approaches, definitions and terms, depending on their content, in 3 big groups (see table 1.1).

Tabelul 1.1/ Table 1.1

Gruparea celor mai reușite abordări, definiții și noțiuni cu privire la risc în funcție de conținutul acestora / Grouping of the Most Successful Risk Approaches, Definitions and Terms depending on Their Content

| Autorul/ Author | Definiția | Definition |
|----------------------------------|---|--|
| GRUPA I | | |
| GROUP I | | |
| <i>Siropolis N.C.</i> | Riscul antreprenorului presupune probabilitatea de a suporta pierderi financiare [29]. | The entrepreneur's risk implies the possibility of suffering financial loss [29]. |
| <i>Cernova G. V.</i> | Prin risc economic, se înțelege o oarecare posibilitate de apariție a pierderii, măsurată în expresie bănească [32]. | By economic risk we understand a certain possibility of the loss, expressed in money [32]. |
| <i>Ilienkov N. D.</i> | Se concepe rațională determinarea riscului economic ca posibilitate (probabilitate) a pierderilor, care apar la adoptarea și realizarea deciziilor economice [21]. | Rationally, they consider the economic risk as a possibility (probability) for a loss, which appears when taking and realizing economic decisions [21]. |
| <i>Raisberg B. A.</i> | Riscul este amenințarea, pericolul apariției pagubei, în sensul larg al cuvântului, iar riscul antreprenorului este pericolul potențial posibil al unei pierderi probabile a resurselor sau al încasării insuficiente a veniturilor în comparație cu varianta când are loc utilizarea rațională a resurselor în tipul dat de activitate de întreprinzător [28, p.43]. | The risk is the threat, the danger of the damage in the broad meaning of the word, and the entrepreneur's risk is the potential danger of a loss in resources or receiving not enough income against the variant when the resources are used rationally in this type of entrepreneurial activity [28, p.43]. |
| <i>Sârbu I.</i> | Riscul reprezintă pericolul eșecului, pierderilor impredictabile [12, p.10]. | The risk represents the danger of the failure, unpredictable loss [12, p.10]. |
| <i>Rostrighin L.</i> | Riscul este amenințarea, pericolul apariției pierderilor posibile [12, p.10]. | The risk is a threat, a danger for possible loss [12, p.10]. |
| <i>Hedgetts Mehr</i> | Riscul poate fi definit drept posibilitate ca pierderile să fie mai mari decât se așteaptă [15]. | The risk may be defined as the possibility of the loss higher than expected [15]. |
| GRUPA a II-a | | |
| GROUP II | | |
| <i>Bocikai T., Messen D.</i> | Riscul presupune abaterea de la scop, în vederea realizării căruia s-au luat anumite decizii [18]. | The risk is the deviation from the goal, for the realization of which certain decisions have been taken [18]. |
| <i>Marenkov N. L.</i> | Riscul este pericolul devierilor nedorite de la stările așteptate ale viitorului, pe seama cărora se adoptă deciziile în prezent. Devierile pozitive se referă la o circumstanță norocoasă, cele negative – la pericolul de a înregistra pierderi. Prin riscul antreprenorului se subînțelege riscul, care apare în orice tip de activitate, legată de producere, comercializarea mărfurilor sau prestarea serviciilor, de vânzarea lor, operațiile de marfă-bani și financiare, de efectuarea proiectelor social-economice și tehnico-științifice [26]. | The risk is the danger of unwanted deviations from the expected future states, based on which the current decisions are taken. The positive deviations refer to lucky circumstances, the negative ones – to the danger of obtaining loss. By the entrepreneur's risk we understand risk of any activity type, related to production, distribution of goods or service provision, their sale, goods - money operations, and financial operations, of the social-economic and technical – scientific projects [26]. |
| <i>Grabovî P. G.</i> | Prin risc, se înțelege probabilitatea (pericolul) ca o întreprindere să piardă o parte din resursele sale, diferența de venituri | By risk we understand the probability (danger) for an enterprise to waste a great part of its resources, the difference of the non-received |

| Autorul/ Author | Definiția | Definition |
|--|--|---|
| | neîncasate sau apariția cheltuielilor suplimentare ca rezultat al efectuării unei anumite activități de producere sau financiare [19, p.55]. | income or appearance of additional expenses as a result of certain production or financial activities [19, p.55]. |
| Lapusta M. G. Skamai L. G. | Prin risc al activității de antreprenoriat, se subînțelege riscul care apare în orice tip de activitate de întreprinzător, legată de producere, comercializarea mărfurilor sau prestarea serviciilor, de realizarea lor, de operațiile marfă-bani și financiare; comerț, precum și de efectuarea proiectelor tehnico-științifice [25]. | The entrepreneurial activity risk is understood as the risk in any type of entrepreneurial activity, related to goods production or distribution, or service provision, their realization, goods-money and financial operations; commerce, as well as technical-scientific projects [25]. |
| Giurgiu I. | Riscul reprezintă probabilitatea survenirii unui eveniment nedorit [10]. | The risk represents the probability of an unwanted event [10]. |
| Graceva M. V. | Noțiunea „risc” caracterizează posibilitatea devierii de la scopul preconizat [20, p.202]. | The notion „risk” characterizes the possibility of deviating from the planned objective [20, p.202]. |
| Kinev I. I. | Prin risc, trebuie înțeleasă consecința acțiunii sau inacțiunii, în urma căreia există posibilitatea reală – de obținere a rezultatelor nedeterminate cu caracter divers, care influențează atât pozitiv, cât și negativ asupra activității economico-financiare a întreprinderii [23]. | By risk we understand the consequence of the action or non-action, as a result of which there is a real possibility to obtain undetermined results of different character, influencing both positively and negatively the economic-financial activity of the enterprise [23]. |
| Niculescu M. | Într-o accepțiune sintetică, riscul – inerent oricărei activități – semnifică variabilitatea rezultatului sub presiunea mediului [11, p.313]. | In a synthetic sense, the risk – immanent in any activity – means the variability of the result under the environmental pressure [11, p.313]. |
| GRUPA a III-a | | GROUP III |
| Kovalev V. V. | Riscul este nivelul pierderii financiare, care se exprimă prin: a) posibilitatea de a nu atinge scopul pus; b) subiectivitatea evaluării rezultatului pronosticat [24, p.515]. | The risk is the level of the financial loss expressed in: a) the possibility of not reaching the objective; b) the subjectivity in evaluating the forecasted result [24, p.515]. |
| Cealii-Priluhkii V. A. | Riscul este acțiunea (fapta, gestul), care este realizată în condițiile alegerii (în situația alegerii în speranța unui final reușit), când, în caz de insucces, există posibilitatea (gradul de pericol) de a nimeri într-o situație mai rea decât până la alegere (decât în cazul nerealizării acestei acțiuni) [30]. | The risk is the action (fact, gesture), realized in conditions of selecting (the situation of selecting hoping for a successful end), while in case of failure, there is the possibility (level of danger) of a situation worse than prior to the selection (rather than in the case of not taking this action) [30]. |
| Alighin A. P., Omarov A. | Riscul este activitatea legată de învingerea incertitudinii în situația alegerii inevitabile, în procesul căreia există posibilitatea de a evalua cantitativ și calitativ probabilitatea obținerii rezultatului presupus, a insuccesului și abaterii de la scop [17, p.25; 27, p.5]. | The risk is the activity related to overcoming the uncertainty in case of inevitable selection, in the process of which there is the possibility to quantitatively and qualitatively evaluate the probability of obtaining the expected result, failure and deviation from the objective [17, p.25; 27, p.5]. |
| Standarde Internaționale de Raportare Financiară | Riscurile și incertitudinile legate inevitabil de multe evenimente și circumstanțe trebuie luate în considerare în procesul de determinare a celei mai bune estimări a unui provizion. Riscul descrie varietatea rezultatelor obținute [36]. | The risks and the uncertainties linked to many events and circumstances should be taken into consideration when determining the best provision estimate. The risk describes the variety of the obtained results. [36]. |

Sursa: Elaborat de autori/ **Source:** elaborated by the authors

Grupa I

Autorii din această grupă (N. Siropolis, N. D. Ilienkovă, G. V. Cernova etc.) examinează riscul doar ca fiind o *daună posibilă*: pierderi materiale sau alte

I Group

The authors in this group (N. Siropolis, N. D. Ilienkovă, G. V. Cernova etc.) examine the risk as a *possible damage* only: material or other loss, likely to

pierderi, care pot avea loc în urma acțiunii incorecte a antreprenorului sau sunt o consecință a altor cauze, care nu depind de el. Aceasta nu e tocmai just, deoarece, dacă ne vom concentra asupra obținerii unui rezultat pozitiv ca urmare a situației de risc, vom vedea existența unui profit evident pentru antreprenor (din care motiv el a recurs la risc). Cu toate acestea, considerăm că expresia „noi riscăm cu scopul de a obține profit” este, totuși, incorectă. Se poate, oare, risca în scopul reducerii pierderilor? Probabil că da, dar acesta deja nu va fi un risc legat de obținerea profitului. Luând în considerare cele menționate, se poate concluziona că riscul nu este legat, întotdeauna, de obținerea profitului, adică antreprenorul, în anumite condiții, poate să recurgă la risc și, ca rezultat, să-și micșoreze pierderile sale.

Grupa a II-a

În opinia noastră (aceasta o sugerează și alți autori, precum T. Bocikai, D. Messen, N. L. Marenkov, P. G. Grabovii, M. V. Graceva etc.), este mai corect a examina riscurile ca o *deviere probabilă de la scopul propus*, în vederea realizării căruia s-au luat anumite hotărâri și s-a recurs la risc – drept nesiguranță în atingerea rezultatului scontat. Cu toate acestea, se subliniază faptul că abaterea așteptată poate lua forma unui eșec sau a unei posibilități de obținere a unui profit mai mare decât cel programat. O anumită expunere la risc poate conduce la faliment, într-un context dat, sau la prosperitate, în alte împrejurări.

Mai mulți autori leagă apariția consecințelor negative ale riscului cu activitatea de întreprinzător propriu-zisă (N. L. Marenkov, M. G. Lapusta, L. G. Skamai etc.). Deși majoritatea unor asemenea decizii se adoptă conștient, totuși, nu pot să nu se aibă în vedere și urmările negative, care nu depind direct de acțiunile antreprenorului. Unii autori (I. I. Kinev, M. Niculescu etc.) consideră că consecințele riscului pot să se reliefeze nu numai în cazul când sunt precedate de o oarecare acțiune, ci și în cazul inacțiunii conducerii.

Grupa a III-a

Autorii din această grupă (A. P. Alighin etc.) evidențiază inconvenientele abordărilor precedente, menționând necesitatea evaluării riscului ca o condiție-cheie pentru recunoașterea incertitudinii de către risc.

De fapt, multitudinea acestor tratări își are explicația în însăși complexitatea riscului ca fenomen, atât din punct de vedere teoretic, cât și aplicativ. Este de menționat faptul că majoritatea autorilor sunt unanimi în aprecierea impactului riscului. După părerea noastră, definiția riscului, care reflectă mai deplin noțiunea de risc în activitatea de antreprenariat, poate fi următoarea:

Riscul, în activitatea de antreprenariat, ca noțiune, face trimitere la posibilitatea de a evalua cantitativ și calitativ probabilitatea unor variații ale rezultatelor scontate față de valorile sau nivelurile estimate inițial, care pot avea loc în urma anumitor acțiuni sau inacțiuni ale întreprinderii și generează diverse consecințe cu caracter negativ.

happen as a result of the entrepreneur's wrong activity, or as a result of other reasons, not dependent on him. This is not totally correct, because if we concentrate on obtaining positive result after risk, we shall see the clear profit for the entrepreneur (the reason that made him risk). Nevertheless, we think that the expression „risk for profit” is not correct. Can you risk for reducing loss? Maybe yes, but it will not be related to obtaining profit. Taking into consideration the said above, we can conclude that the risk is not always linked to profit, which means that the entrepreneur may risk and, as a result, lower his loss.

II Group

In our opinion, (suggested by other authors, too – T. Bocikai, D. Messen, N. L. Marenkov, P. G. Grabovii, M. V. Graceva etc.), it is more correctly to examine the risks as *probable deviation from the initial objective*, for the accomplishment of which certain risk decisions have been taken – as unsafety in obtaining the expected result. However, the expected deviation may result into failure or the possibility of obtaining higher profit rather than the planned one. A certain exposure to risk is likely to lead to bankruptcy, in a given context, or to prosperity, in other circumstances.

Many authors link the appearance of the risk negative consequences to the entrepreneurial activity itself (N. L. Marenkov, M. G. Lapusta, L. G. Skamai etc.). Though most of these decisions are knowingly taken, the negative consequences not dependent on the entrepreneur's activity cannot be taken into consideration. Some authors (I. I. Kinev, M. Niculescu etc.) consider that the risk consequences may appear not only when they are preceded by a certain action, but in case of the administration's inaction as well.

III Group

The authors in this group (A. P. Alighin etc.) emphasize the drawbacks of the previous group, mentioning the need of risk evaluation as a key condition for the risk to recognize uncertainty.

Actually, the multitude of these definitions is rooted in the complexity of the risk as a phenomenon, both theoretically, and practically. We should mention the fact that most of the authors have a unanimous opinion when evaluating the risk impact. In our opinion, the definition of the term risk, which reflects more fully this term in entrepreneurial activity, is as follows:

The risk in entrepreneurial activity, as a term, refers to the possibility to evaluate quantitatively and qualitatively the probability of some variations of the expected results against the initially estimated values or levels, likely to happen as a result of the enterprise actions or inactions, and generate different consequences of negative character.

Concluzionând cele expuse anterior, putem afirma că, în fenomenul riscului, se evidențiază următoarele elemente, interconexiunea cărora determină conținutul riscului:

- posibilitatea abaterii de la scopul preconizat, pentru care se realizează alternativa aleasă;
- probabilitatea obținerii rezultatului scontat;
- lipsa certitudinii în atingerea rezultatului scontat;
- posibilitatea apariției urmărilor negative în timpul realizării anumitor acțiuni în condiții de incertitudine pentru subiectul ce recurge la risc;
- pierderile materiale sau de alt gen legate de realizarea alternativei alese în condiții de incertitudine;
- așteptarea pericolului, insuccesului ca rezultat al realizării alternativei alese.

Considerăm că aceste elemente caracterizează suficient de exact esența riscului.

2. Modalități de evaluare a caracterului obiectiv și subiectiv al riscului

Există nu numai diferite aprecieri ale conținutului noțiunii de risc, ci și diferite **modalități de evaluare a caracterului obiectiv și subiectiv al acestuia**.

Unii autori [31, p.63] susțin că riscul este o *categorie obiectivă*, care permite reglarea relațiilor dintre persoane fizice, colective de muncă, organizații și alți subiecți ai vieții sociale. Cu toate acestea, riscul este privit ca posibilitatea apariției unui pericol care ar avea efecte negative. De exemplu, din punct de vedere obiectiv, A. A. Sobciak caracterizează riscul ca fiind pericolul apariției urmărilor nefavorabile, a căror producere este incertă [31, p.63]. Prin urmare, riscul obiectiv este inerent oricărei acțiuni caracterizate prin variația rezultatelor probabile și reprezintă o variabilă independentă de individ.

În literatura de specialitate, este elucidat pe larg și *conceptul subiectiv* al riscului. Un aport considerabil în dezvoltarea acestui concept îi revine lui V. A. Oighenzihit, care susține că riscul este întotdeauna subiectiv, deoarece reprezintă o evaluare de către om a faptelor, acțiunilor, o alegere conștientă cu evidențierea posibilităților alternative [33, p.7].

Conceptul subiectiv este orientat spre subiectul acțiunii, ținând cont de posibilele urmări, de alegerea variantelor de acțiune, ceea ce condiționează aplicarea anumitor obligațiuni sau scutirea de ele. Conform acestui concept, determinarea riscului, întotdeauna, este legată de dorința și conștiința omului. Deci, „riscul este alegerea variantei de acțiune, cu evidențierea pericolelor, amenințărilor posibilelor consecințe”. Așadar, aprecierea subiectivă a riscului poartă amprenta personalității individuale, reflectă mentalitatea,

By concluding the above said, we can say that the risk phenomenon emphasizes the following elements, the interconnection of which determines the risk content:

- The possibility to deviate from the expected objective, for which the chosen alternative is realized;
- The possibility to obtain the expected result;
- Lack of uncertainty in attaining the expected result;
- The possibility of negative consequences during the actions in uncertain conditions for the subject adhering to risk;
- The material or other loss related to the chosen alternative in conditions of uncertainty;
- Expectancy of danger, failure as a result of the selected alternative.

We believe that these elements characterize exactly enough the essence of the risk.

2. Different evaluation modalities of risks objective and subjective character

There are not only different definitions of the content of the term risk, but also *different evaluation modalities of its objective and subjective character*.

Some authors [31, p.63] say that the risk is an *objective category*, which allows regulating the human, labour collective relations, organizations and other subjects of the social life. Nonetheless, the risk is taken as the possibility of the danger with negative effect to appear. For example, from the objective point of view, A. A. Sobciak characterizes the risk as the danger for unfavourable consequences, the production of which is uncertain [31, p.63]. Therefore, the objective risk is inevitable to each action characterized by the variation of the probable results and represents a variable independent from the individual.

The specialized literature also describes *the subjective concept* of the risk. Great contribution has been brought to the development of this concept by V. A. Oighenzihit, who says that the risk is always subjective, because it is a human evaluation of the facts, actions, and a conscious selection by emphasizing possible alternatives [33, p.7].

The subjective concept is oriented towards the subject of the action, taking into consideration the possible consequences, the selection of the action variants, which conditions the application of certain obligations or exemption from them. According to this concept, determining the risk is always linked to the human willingness and conscience. So, „the risk is selecting an action variant, by emphasizing the dangers, threats of the possible consequences”. So, the subjective appreciation of the risk bears the footprint of the individual personality, reflects the mentality, habits and measure to which it is grounded on intuition or, vice versa, on false observations. The

obiceiurile și măsura în care aceasta se fundamentează pe intuiție sau, dimpotrivă, pe observații false. Riscul subiectiv constituie o estimare a riscului obiectiv și depinde de individ, de informația lui, de temperamentul său [13, p.21].

Astfel, conform argumentelor anterioare, există trei concepte care aderă la natura obiectivă sau subiectivă a riscului, ori subiectiv-obiectivă. După părerea noastră, cea mai corectă abordare este cea subiectiv-obiectivă, deoarece principalul argument este recunoașterea faptului că, în procesul de activitate, persoanele fizice, colectivele de muncă etc. se încadrează subiectiv în diferite relații. Deci, înseși activitățile desfășurate sunt caracterizate atât sub aspect subiectiv, cât și sub aspect obiectiv.

Deoarece riscul constituie o activitate specifică desfășurată în condiții de incertitudine și alegere obligatorie, el, concomitent, este și o unitate dialectică a laturii subiective și obiective. Deci, riscul este legat întotdeauna de alegerea anumitor alternative și calcularea probabilității desfășurării lor, acest fapt reprezentând latura lui subiectivă. Totuși, mărimea riscului nu este doar subiectivă, ci și obiectivă, deoarece ea reprezintă o formă calitativ-cantitativă exprimată prin incertitudine real existentă. Obiectivitatea riscului este determinată de faptul că esența lui reflectă fenomenele, procesele și laturile existente ale activității. Este foarte important faptul că riscul există, indiferent de faptul dacă se conștientizează prezența sau lipsa lui, se ține cont de el sau se neglijează.

Într-o măsură anumită, riscul este o artă, el fiind determinat de necesitatea de a decide contradicția dintre acțiunile, procesele, metodele repetate și permanente și căutarea noilor, încă neaprobate, forme și metode de organizare și gestiune.

3. Conținutul riscului de antreprenoriat

Pentru a înțelege conținutul riscului de antreprenor, este necesar să se definească asemenea noțiuni, precum „*situația de risc*” și „*nivelul riscului*”, deoarece ele, incontestabil, au legătură directă cu noțiunea „risc”.

În majoritatea cazurilor, termenul „*situație*” se definește ca o combinație, totalitate a diferitelor împrejurări și condiții care creează un anumit mediu de gestiune al întreprinderii sau un oarecare alt tip de activitate. Nu întâmplător, există și alte aprecieri ale riscului: „o caracteristică situativă a activității, care este compusă din incertitudinea de a obține un rezultat și posibilitatea apariției urmărilor nefavorabile în caz de insucces” [31, p.65]; „riscul reprezintă unitatea împrejurărilor și criteriilor individuale și/sau de grup de evaluare a situațiilor, în baza cărora sunt luate decizii operaționale” [31, p.65]. Situația poate favoriza realizarea anumitor activități de gestiune. Pornind de la faptul că situația se caracterizează prin prezența și derularea anumitor condiții, în care se constată influența unui fenomen determinat și se evidențiază cauzele

subjective risk is an estimate of the objective risk and depends on the individual, his information and temper [13, p.21].

Thus, according to former arguments, there are three concepts related to the objective or subjective nature of the risk, or subjective-objective. In our opinion, *the most righteous approach is the subjective-objective one, as the main argument is recognition of the fact that in their activity, the physical persons, work groups etc. are subjectively involved in different relations. Therefore, the activities themselves are characterized both subjectively and objectively.*

As the risk is a specific activity taking place in conditions of uncertainty and mandatory selection, it is, at the same time, a dialectic unity of the subjective and objective side. So, the risk is always linked to the selection of certain alternatives and calculation of their happening probability, this fact representing its subjective side. Anyway, the size of the risk is not subjective only; it is objective too, as it represents a qualitative-quantitative form expressed through really existing uncertainty. The risk objectiveness is determined by the fact that its essence reflects phenomena, processes and existing sides of the activity. It is very important that the risk exists, irrespective whether its existence is acknowledged or not, whether they take it into consideration or not.

To a certain extent, the risk is an art, being determined by the need to decide over the contradiction between the repeated and ongoing actions, processes and methods and the search of new, still unapproved forms and methods of organization and management.

3. The content of the risk for the entrepreneur

In order to understand the content of the risk for the entrepreneur, it is necessary to define such notions as „*situation of risk*” and „*level of risk*”, as, they, undeniably, are directly related to the term „risk”.

In most of the cases, the term „*situation*” is defined as a combination, set of different circumstances and conditions which create a certain management environment of the enterprise or any other type of activity. Not by accident, there are other definitions of the term as well: „a situational characteristics of the activity, composed of uncertainty in obtaining a result and the possibility of unfavourable consequences in case of failure” [31, p.65]; „the risk is the unity of the conditions and individual and/or group criteria in evaluating the situations based on which operational decisions are taken” [31, p.65]. The situation may favour the realization of certain management activities. Starting from the fact that the situation is characterized by the presence and ongoing of certain conditions, in which the influence of a determined phenomenon can be observed, and the reasons of its appearance are

aparitiei lui, devine clar că, din punct de vedere logic, noțiunea „situație” este mai largă, decât oricare alt fenomen separat. Există o multitudine de situații cu care se întâlnesc subiecții de gestiune, dar un loc aparte îl ocupă situațiile de risc. Pentru desfășurarea activității de gestiune, sunt specifice elemente de incertitudine, ce condiționează apariția situațiilor, care nu au un rezultat identic.

Dacă există tentativa de a determina, cantitativ și calitativ, nivelul posibilității unei sau altei variante, aceasta va reprezenta o situație de risc. De aici, rezultă că situația de risc este legată de procesele statistice și îi corespund trei condiții interconexate: *existența incertitudinii, necesitatea de a alege o alternativă, posibilitatea de a evalua, cantitativ și calitativ, probabilitatea realizării uneia sau altei variante.*

Situația de risc suportă câteva aspecte:

1. Subiectul, care face alegerea din câteva alternative posibile, are la dispoziție probabilități obiective de obținere a rezultatului scontat în baza cercetărilor statistice efectuate.
2. Probabilitatea obținerii rezultatului așteptat poate fi constatată doar în baza evaluărilor subiective, adică subiectul operează cu probabilități subiective.
3. Subiectul, în procesul alegerii și realizării alternativei, are la dispoziție atât probabilități obiective, cât și subiective.

Astfel, situația de risc reprezintă o diversificare a incertitudinii, când realizarea unor evenimente este posibilă și poate fi determinată, adică, în acest caz obiectiv, există posibilitatea de a determina probabilitatea evenimentelor, apărute în urma activității comune a partenerilor de producție, acțiunilor concurenților, influenței mediului asupra dezvoltării economiei, implementării rezultatelor tehnico-științifice în economia națională etc.

În ceea ce privește noțiunea „*nivelul riscului*”, putem afirma că măsura de evidență calitativă și cantitativă a certitudinii își găsește reflectare, anume, în această noțiune.

4. Esența riscului în activitatea de antreprenoriat

Pentru a înțelege mai bine esența riscului în activitatea de antreprenoriat, o importanță primordială o prezintă *relația risc-profit*. Adam Smith menționa că obținerea celui mai mic profit este legat de risc [16, p.79].

Antreprenorul este pregătit să recurgă la risc în condiții de incertitudine, deoarece, pe lângă riscul de a suporta pierderi, există posibilitatea de a obține venituri suplimentare. Deși este cert faptul că obținerea profitului nu este garantată, recompensa pentru timpul pierdut, efortul și aptitudinile depuse se poate realiza atât sub formă de profit, cât și sub formă de pierdere.

Schimbarea mărimii profitului în funcție de nivelul riscului poate fi ilustrată astfel:

stressed out, it becomes clear that from the logical point of view the term „situation” is broader than any other separate phenomenon. There are many situations the management subjects meet, but a special place is taken by the risk situations. The management activity is characterized by elements of uncertainty which make the situations appear which do not have an identical result.

If there is the tentative to quantitatively and qualitatively determine the level of the possibility of one or another variant, it will represent a situation of risk. In such a way, the situation of risk is related to the statistic processes and to three interconnected conditions: *existence of uncertainty, the need to select an alternative, the possibility to quantitatively and qualitatively evaluate the probability of one variant or another.*

The situation of risk has several aspects:

1. The subject, who makes the choice between several possible alternatives, has at his disposal objective possibilities in obtaining the expected result based on the statistic research.
2. The possibility to obtain the expected result may come only with the subjective evaluations, meaning that the subject operates with subjective possibilities.
3. In the process of selecting and realizing the alternative, the subject has at his disposal both objective and subjective possibilities.

Thus, the situation of risk is a diversity of uncertainty, when the realization of certain events is possible and may be determined, meaning that in this objective case there is the possibility to determine the probability of events, which appeared as a result of the common activity of the production partners, of the competitors' actions, of the environmental influence on the development of the economy, implementation of the technical-scientific results in the national economy, etc.

Speaking about the term „*the level of risk*”, we can say that the measure of qualitative and quantitative record of certainty is reflected in this term.

4. The essence of the risk in entrepreneurial activity

To better understand the essence of the risk, in entrepreneurial activity, a primary importance is given to *the risk-profit relation*. Adam Smith said that obtaining the lowest profit is linked to risk [16, p.79].

The entrepreneur is ready to take the risk in conditions of uncertainty, because, besides the risk of suffering losses, there is the possibility of gaining additional income. Though it is obvious that the profit is not insured, the reward for the time, effort and skills spent may be realized both as profit and loss.

The change of the profit amount depending on the level of the risk may be shown in such a way:

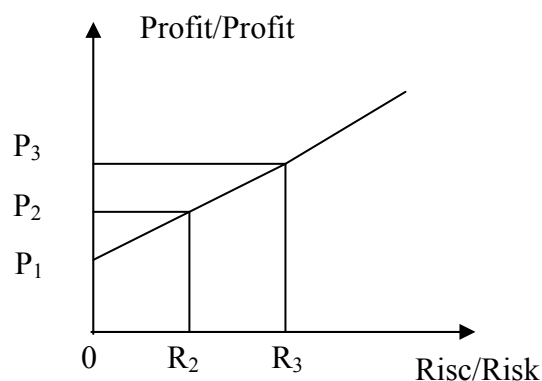


Figura 1.1. Schimbarea mărimii profitului în funcție de nivelul riscului /
Figure 1.1. Change of the Profit Amount depending on the Risk Level

Sursa / Source: Шапкин А.С. Экономические и финансовые риски. Оценка, управление, портфель инвестиций. – 3-е изд.//М.:Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2005.–р.7

Este posibilă alegerea deciziei care presupune un risc minim ($R_1 = 0$), însă, în cazul unui asemenea nivel al riscului, nivelul profitului obținut (P_1) va fi mai redus, iar, în cazul unui nivel înalt de risc R_3 , profitul poate căpăta o valoare cu mult mai mare, fiind egală cu P_3 . Astfel, pentru obținerea profitului, antreprenorul trebuie să accepte conștient riscul ca o parte integrantă a vieții economice.

Trebuie remarcat faptul că antreprenorul este în drept să delege parțial riscul altor agenți economici, dar să-l evite complet nu poate, fapt ce denotă cât de justă este expresia: „*Cine nu riscă, nu câștigă*”. Cu alte cuvinte, pentru a obține profit, antreprenorul trebuie să-și asume conștient riscurile aferente deciziei luate.

Este necesar de menționat că, până în prezent, interesul față de examinarea conceptului teoretic al riscului nu scade.

5. Concluzii

Studiul diverselor abordări ale noțiunii „risc” se caracterizează printr-o varietate destul de mare a definițiilor cu caracter teoretic și aplicativ. Fără o înțelegere justificată a esenței riscului, este imposibilă formularea unor recomandări de analiză și evidență a acestuia în activitatea de antreprenariat. Astfel, investigațiile efectuate au dat posibilitate autorilor să formuleze și să argumenteze următoarea definiție, elaborată de autori: *Riscul în activitatea de antreprenariat, ca noțiune, face trimitere la posibilitatea de a evalua, cantitativ și calitativ, probabilitatea unor variații ale rezultatelor scontate față de valorile sau nivelurile estimate inițial, care pot avea loc în urma anumitor acțiuni sau inacțiuni ale întreprinderii și generează diverse consecințe cu caracter negativ.*

Totodată, în literatura de specialitate, există diferite modalități de evaluare a caracterului obiectiv și subiectiv al riscului. Suntem de părere că cea mai corectă abordare este cea subiectiv-obiectivă, întrucât principalul argument îl constituie recunoașterea faptului că, în procesul activității persoanele fizice,

It is possible to take the decision of minimum risk ($R_1 = 0$), but, in the case of such a risk level, the level of the obtained profit (P_1) will be reduced, and in the case of a higher risk level R_3 , the profit may acquire a much higher value, equaling with P_3 . Thus, to gain profit, the entrepreneur is to consciously accept the risk as integral part of the economic life.

It should be noted the fact that the entrepreneur has the right to partially delegate the risk to other economic agents, but he cannot avoid it completely. The expression: “*That who doesn't risk, doesn't gain*” is right. With other words, to gain profit, the entrepreneur is to consciously take the risk related to the decision taken.

So far, the interest for the examination of the theoretical concept of the risk is not lowering.

5. Conclusions

The study of different approaches of the term “risk” is characterized by a rather big variety of definitions of theoretical and practical character. Without a justified understanding of the essence of the risk, it is impossible to formulate certain recommendations of its analysis and record in the entrepreneurial activity. Thus, the investigations gave possibility to the authors to formulate and argument the following definition, elaborated by the authors: *the risk in entrepreneurial activity, as a term, refers to the possibility to quantitatively and qualitatively evaluate the probability of variations of the expected results against the initially estimated values or levels, which may happen as a result of certain actions or inactions of the enterprise and generate different consequences of negative character.*

At the same time, the specialized literature describes different ways of evaluating the objective and subjective character of the risk. We think that the most righteous approach is the subjective-objective one, as the main argument is to admit the fact that in the

colectivele de muncă se încadrează subiectiv în ; activity process the physical person, the work groups, diferite relații. Deci, înseși activitățile desfășurate sunt ; etc. subjectively get involved in different relations. So, caracterizate atât printr-o latură subiectivă, cât și ; the activities themselves are characterized both by obiectivă. ; subjective and objective sides.

Bibliografie/Bibliography:

1. Codul civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 06.06.2002. <http://lex.justice.md/md/325085/>
2. Codul fiscal al Republicii Moldova. Legea Republicii Moldova nr. 1163–XIII din 24.04.97. <http://lex.justice.md/md/326971/>
3. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03.01.1992. <http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=311735&lang=1>.
4. Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.90-93 din 29.06.2007.
5. Legea insolvențabilității nr. 149 din 29.06.2012. <http://lex.justice.md/md/344788/>.
6. Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XII din 02.04.1997, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1-4 din 01.01.2008.
7. Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=324892>.
8. Standardele Internaționale de Audit. <http://mf.gov.md/actnorm/audit/91internauditstands>.
9. BOGUȘ, A. (2000), *Riscul – element inevitabil al activității antreprenoriale. Economica conducerii*, Chișinău, pp.34-39;
10. GIURGIU, I. (1995), *Mecanismul financiar al întreprinzătorului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, pp.386;
11. NICULESCU, M. (1997), *Diagnostic global strategic*, Editura Economică, București, pp.255;
12. NICOARĂ, A. (2000), *Observator economic*, Economica nr.1-2, pp. 8-15;
13. MUNTEAN, N., BALANUȚĂ, V., (2010). *Analiza și evaluarea riscurilor la nivel de întreprindere: Aspecte teoretice și aplicative*. Chișinău: ASEM.
14. PRUNEA, P. (2003), *Riscul în activitatea economică*, București, Editura Economică, pp.20- 12;
15. STANCU, I. (2002), *Finanțe*, București, Editura Economică, pp.1056;
16. HEDGETTS, Mehr (1994), *Risk Management. Concepts and Apications*, McGraw Hill, New York, pp.432;
17. SMITH, A. (1994), *The Wealth of Nations*, Random House, The modern Librarz, New York, pp.572;
18. АЛЪГИН, А.П. (1989), *Риск и его роль в общественной жизни*, М.: Мысль, pp.189;
19. БОЧКАИ, Т., МЕССЕН, Д. (1979), *Хозяйственный риск и методы его измерения*, М.: Экономика, pp.184;
20. ГРАБОВЫЙ, П.Г., ПЕТРОВА, С.Н., ПОЛТАВЦЕВ, С.И., РОМАНОВА, К.Г., ХРУСТАЛЁВ, В.Б., ЯРОВЕНКО, С.М. (1994), *Риски в современном бизнесе*, М.: «Аланс», с.200;
21. ГРАЧЕВА, М.В. (1999), *Анализ проектных рисков*, М.: Финстатинформ, с.216;
22. ИЛЬЕНКОВА, Н.Д. (2001), *Производственный менеджмент*, М.: Юнити-Дана, с.288;
23. КЕЙНС, Дж. М. (1979), *Общая теория занятости, процента и денег*, М.: Гелиос АРВ, с.352;
24. КИНЕВ, Ю.Ю. (1999), *Оценка рисков финансово-хозяйственной деятельности предприятия на этапе принятия решений*, Управленческий консалтинг, М.: Ингерэксперт;
25. КОВАЛЁВ, В.В. (2006), *Финансовый менеджмент: теория и практика*, М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, с.016;
26. ЛАПУСТА, М.Г., ШАРШУКОВА, Л.Г. (1996), *Риски в предпринимательской деятельности*, М.: Инфра-М, с.224;
27. МАРЕНКОВ, Н.Л. (2002), *Антикризисное управление: контроль и риски коммерческих банков и фирм в России: учебное пособие*, Под ред. С.С. Ильена., М.: Едиториал УРСС;
28. ОМАРОВ, А. (1990), *Риск – категория экономическая*, Эконом. сотрудничество стран членов СЭВ, М.Экономика, № 12, с.23 – 34;
29. РАЙЗБЕРГ, Б.А. (2000), *Азбука предпринимательства*, М.: Ось-89, pp. 190;
30. СИРОПОЛИС, Николас, К. (1997), *Управление малым бизнесом. Руководство для предпринимателя: Пер. с англ.*, М.: Дело, с.234;
31. ЧАЛЬИЙ-ПРИЛУЦКИЙ, В.А. (1994), *Рынок и риск. Методические материалы по анализу, оценки и управления риском* (пособие для бизнесменов), М.: НИУР, Центр СИНТЕКС, с.134;
32. ЧЕРКАСОВ, В. В. (2002), *Проблемы риска в управленческой деятельности, 2-е издание*, М.: «Рефл-бук», К.: «Ваклер», с.320;
33. ЧЕРНОВА, Г.В. (2000), *Практика управления рисками на уровне предприятия*, Спб., Питер, с.176;
34. ШАПКИН, А.С. (2005), *Экономические и финансовые риски. Оценка, управление, портфель инвестиций.– 3-е изд.*, М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», с.544;
35. www.m-w.com- dicționarul on-line.
36. www.academic.ru – catalogul dicționarilor on-line.
37. <http://www.ifrs.org>
38. <http://minfin.md>